

17.07.2023

Rejsebrev fra en parkeringskælder i Kyiv: Ukrainerne har brug for håbet om fred

Pludselig stod det lysende klart, hvorfor ukrainerne er ved at være tyndslidte. Én ting er at tage turen ned i kælderen én enkelt gang. Noget helt andet er det, når turen nærmest er blevet hverdag.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

"Min ven var på pizzeria, da missilet ramte". Det var overskriften på en artikel, jeg læste i nattoget forrige mandag mellem den lille polske by Przemysl og Kyiv.

Vennen var den berømte ukrainske forfatter Victoria Amelina, der efter Vladimir Putins invasion havde omskolet sig selv til at afdække krigsforbrydelser.

Og på Ria Pizza i Kramatorsk blev hun selv udsat for en sådan, da et russisk missil slog ned. 13 mennesker, herunder de niårige tvillinger Anna og Yullia, mistede livet.

Få timer efter at mit tog ruller ind på hovedbanegården i Kyiv, deltager jeg i en mindehøjtidelighed for Amelina i en stuvende fuld St. Michael-katedral. Tæt på katedralen befinder sig en nærmest uendelig lang mur, som er tapetseret med fotografier af soldater, der har mistet livet siden februar 2022. En slags parallel til granitvæggen i Washington, hvor ofrene fra Vietnam-krigen bliver mindet.

Forskellen er, at man i Kyiv ikke kun stirrer på navne, men på fotografier af unge mænd fra Kherson, Kramatorsk og Kyiv.

Hermed bliver der pludselig sat ansigter på den efterhånden uafbrydelige nyhedstrøm om forårsoffensiv og våbenleverancer. Og pludselig får håbet om fred og retfærdighed en helt ny dimension.

Tabet af de manges liv må ikke have været forgæves, og Rusland må holdes ansvarlig for bl. a. missilet mod pizzeriaet.

Eller som Victoria Amelinas veninde skrev i indlægget fra nattoget: »Vi kan ikke redde dem, der allerede er døde, men vi kan i det mindste straffe denne pest af straffrihed.«

To dage efter mindehøjtideligheden løber jeg selv i sikkerhed for droner og missiler. Midt om natten går alarmen på hotellet, og sammen med de andre gæster iler jeg ned i parkeringskælderen, som er omdannet til et interimistisk beskyttelsesrum.

Pludselig sidder jeg, ligesom utallige europæere under Anden Verdenskrig, i et beskyttelsesrum, vel at mærke igen i en europæisk hovedstad. Modsat under Anden Verdenskrig kan vi takket være moderne teknologi følge med i, hvilke regioner der udsættes for angreb. I starten er det hele landet, mens det til sidst kun er Krim.

Herefter lyder det i hotel-højtaleren: »Alarmen er afblæst. May the force be with you.« Og så kan man ellers efter to timer i parkeringskælderen forsøge genoptage nattesøvnen i hotelsengen.

Ligesom mindehøjtideligheden ændrer turen i beskyttelsesrummet også mit perspektiv. Eller som den tyske dramatiker Bertolt Brecht udtrykte det, da han før Anden Verdenskrig var i eksil Svendborg: »Sandheden er konkret.« Og nej, det er ikke, fordi mit personlige adrenalin-niveau i kælderen af gode grunde var højt. Pointen er en helt anden. Pludselig stod det lysende klart, hvorfor ukrainerne er ved at være tyndslidte. Én ting er at tage turen ned i parkeringskælderen én enkelt gang. Noget helt andet er det, når turen nærmest er blevet hverdag. Eller som en ukrainsk samtalepartner udtrykte det: »Det er tortur at blive vækket hele tiden. Og selvfølgelig kan man ikke sove bagefter. Det svarer jo til at blive revet ud af søvnen om natten og i den anden ende af røret høre, at én er på vej for at dræbe dig.« Efter 500 dage i sådan en mental undtagelsestid kan det ikke undre, at ukrainerne har brug for et håb om, at beskyttelsesrummet på et tidspunkt vil blive erstattet af en helt anden hverdag. Præcis derfor er det så afgørende, at både EU og Nato i den kommende tid vil styrke dette håb. Også her ligger sandheden i det konkrete.